

Üleile esietendus RAT «Estonias» Boris Kõrveri—Ardi Liivese muusikal «Kuskil Montparnasse'il». See on B. Kõrveri kümnes muusikaline lavateos ja viies Ardi Liivese libretole.

Autorid on valinud teema meie kultuuriloo värvikast peatükist: eestlastest kunstnike elust Pariisis enne I maailmasõda, Algmaterjal pärineb F. Tuglase, F. Kulli jt. kaas-aegsete mälestustest. Olgugi, et teose faabula on valdavalt pärit tõsielust, ei ole autorid seadnud eesmärgiks luua lausa dokumentaalset lavateost. Seetõttu ei saa kolmele peategelasest kunstnikule vastu seada konkreetseid prototüüpe. Herman, Karl ja Augustin esindavad meie tolaaegset kunstinoorust, kes mõistsid, et eesti rahvuslik kunst saab areneda üksnes siis, kui ollakse tuttav maailma kultuuririkaste kunstisaavutustega. Et kodanlik valitsus ja ajakirjandus neisse püüdlustesse suguigi soosivalt ei suhtunud, siis sellest ongi antud lavateose intriigi põimitud. Episoodiliselt esineb ka üks eesti helikunstnik, kelles pole raske ära tunda Rudolf Tobiast. Sündinud fakt on muuseas ka Beethoveni «Kuupaiste sonaadi» esitamine Tobiase poolt.

ESIETENDUS BORIS KÕRVERI MUUSIKAL «KUSKIL MONTPARNASSE'IL»

BORIS KÕRVER:

Muusikaliselt oli seda teost väga huvitav teha, kuna libretos sisaldasid konkreetseid tähised. Koos on üsnagi kirev seltskond, mistõttu oli võimalik kasutada erinevaid rahvuslikke ja stiililisi elemente. Näiteks alguspildis, mis kujutab Pariisi tänavat, kõlab põgusalt prantsuse rahvaviisi motiiv. Ameerikast tulnud eesti kujuri iseloomustuses põimuvad kaks ameerika populaarset viisikäändu (Sousa mars «Tähed ja triibud» ja «Yankee Doodle») ning arka-misaegne eesti viis. Tema laul «Lõvijaht» on nagu džässlik valss (vaheldub $\frac{3}{4}$ ja $\frac{6}{8}$). «Kuradilaulu» teema on pseudorahvalik, saates aga arhailine torupillimotiiv. Barbaraga, vene admiral venna tütre, kaasnevad vene linnafolkloori ja mustlasromansi intonatsioonid. Teoses on ka rida instrumentaallõike balletiga (polka, kankaan ja twostep). Olen

Piildil: Augustin — Voldemar Kuslap ja Barbara — Helgi Sallo.

G. VAIDLA fotod

püüdnud rakendada paljuski 30. aastate džässmuusika stiilielemente. Põhiosa muusikalisest materjalist olen esitanud juba I vaatuses, järgnevais see kordub, varieerub. Kogu vokaalne osa on lööklaululik ja kergesti meelde jääv. Teost raamib pealaul «Kuskil Montparnasse'il».

Muusikali «Kuskil Montparnasse'il» lavastas «Estonias» Gunnar Kilgas, kellele see oli üle pika aja taaskohtumine muusikateatriga. Muide, G. Kilgas osales 50. aastail «Vanemuises» ka B. Kõrveri operetis «Ainult unistus».

GUNNAR KILGAS:

Teos pakub mulle suurt huvi ja põnevust just idee poolest. Niisiis konflikt ühest küljest progressiivsete kunsti poole pürgivate noorte ja kodanlike vanameelsete ringkondade vahel, kes ülistavad nn. pastlakultuuri. Teisalt aga

konflikt siira, vaba ellusuhetumise ja võltsmoraali vahel. Kuivõrd lugu põhineb faktidel, tahaksin, et lavastuses oleks tunda selle ajastu hõngu, et see oleks võimalikult natuurilähedane. Meie taotlused on ses osas kunstnik Eldor Renneriga ühised. Erinevalt enamikust operettidest ja muusikalidest ei ole kõnesolev üldse mitte naljatükk ega happy end'i lugu. Teose moraal on üsnagi tänapäevane. Suur osa on muusikalis kanda ka kooril ja balletirühmal. Pean noore Leningradis koreograafiks õpinud Mait Agu debüüti «Estonias» õnnestunuks.

Tegelasi: Herman — Arvo Laid; Karl — Illart Orav, Tarmo Sild; Augustin — Voldemar Kuslap, Hans Miilberg; Theodor — Ervin Kärvet, Martinson — Endel Pärn, Endel Simmermann; Lydia — Katrin Karisma, Leelo Spirka; Gabrielle — Sirje Puura, Helvi Raamat, Liina Saari; Madeleine — Katrin Kumpan, Aiki Kase; Barbara — Helgi Sallo, Marika Eensalu; Olmer — Karl Kalkun. Koormeisterid on Uno Järvela ja Andrus Järvela, kontsertmeister Ülla Milister. Dirigeerivad Vallo Järvi ja Peeter Saul.

TIINA SUBIN

Sirp ja Vasar nr. 25. 20. VI 1980